

EcologieWerkt

**Quicksan Wet natuurbescherming
Buurt IV nr. 21, Marken**

Rapport

Quicksan Wet natuurbescherming

Locatie : Buurt IV 21, Marken
Datum : 25 mei 2021

Ecoloog : R. Eisenga
Email : Ruurd@ecologiewerkt.nl
www.ecologiewerkt.nl
Telefoon : 06-41826415

Opdrachtgever : Dhr. G. Singleton
Email : 06-29420941
Telefoon : gary.singleton@hotmail.com

© EcologieWerkt: Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van dhr. G. Singleton is op 21 mei 2021 een ecologische QuickScan uitgevoerd voor de ontwikkelplannen aan de Buurt IV 21, te Marken. Ook is het weiland en de sloten waarover mogelijk een tijdelijke toevoerweg voor bouw materiaal wordt aangelegd meegenomen in deze ecologische QuickScan. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar hoofdstuk 6 Conclusie en advies.

Soortbescherming

Uit bureaustudie en veldbezoek is naar voren gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Het plangebied is ongeschikte biotoop voor beschermde soorten. De soorten op het weiland en in de sloten worden door de voorgenomen bouwperiode van augustus tot en met februari echter ontzien, de eventuele functie van dit deel blijft behouden na de ontwikkelingen. De voorgenomen werkzaamheden hebben daarom geen negatieve effecten op beschermde soorten flora en fauna.

Start de bouwperiode later dan gepland en loopt deze om die reden door tijdens het broedseizoen dan is bij de aanleg van de toevoerweg buiten het broedseizoen geen ecologische begeleiding nodig om verstoring van nesten te voorkomen. Ook is er dan geen sprake van verstoring tijdens het broedseizoen. De toevoerweg wordt namelijk doorlopend, m.u.v. het weekend, gebruikt, algemene soorten vogels zullen hierdoor bij aanvang van het broedseizoen uitwijken naar een andere broedlocatie om hun nest te bouwen. Indien de geplande bouwperiode anders wordt dan augustus t/m februari maar (deels) aanvangt tijdens het broedseizoen (maart t/m juli) dan zal voor de aanleg van de tijdelijke toevoerweg een broedvogelcheck plaats moeten vinden om uit te sluiten dat nesten van algemene broedvogels worden verstoord. Voor andere soorten heeft het afwijken van de bouwperiode geen negatieve gevolgen.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot verkleining van de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstrend effect op deze soorten.

Deze QuickScan doet geen uitspraken over stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske* met een stikstofgevoelig habitattypen ligt op 9,5km afstand en daarmee waarschijnlijk buiten het bereik van al dan niet tijdelijke stikstofdepositie veroorzaakt door het planvoornemen. Indien noodzakelijk dient apart stikstofonderzoek uitgevoerd te worden.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Opzet van het onderzoek	7
2.1	Bureauonderzoek.....	7
2.2	Veldonderzoek	7
2.3	Effectenbeoordeling	7
3.	Beschrijving van het plangebied	8
3.1	Algemene beschrijving van het plangebied	8
3.2	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	9
4.	Bureauonderzoek.....	10
5.	Veldonderzoek	11
5.1	Vogels	11
5.2	Vleermuizen	12
5.3	Grondgebonden zoogdieren	13
5.4	Amfibieën en reptielen	14
5.5	Vissen	15
5.6	Overige fauna waaronder vlinders en libellen.....	15
5.7	Flora	15
6.	Conclusie en advies	16
6.1	Gebiedsbescherming	16
6.2	Soortbescherming	16
7.	Aanbevelingen ecologievriendelijk bouwen	18
	Bijlage I Wet natuurbescherming	22
	Bijlage II Literatuur en bronvermelding	25

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens het woonhuis te slopen. De plannen voorzien in de bouw van een nieuw woonhuis op en met het exact zelfde bouwoppervlak als de huidige bebouwing. Voor het nieuwe te bouwen huis wordt onderzocht of hier natuurinclusieve maatregelen in opgenomen kunnen worden (zie hiervoor hoofdstuk 7).

Om de uitvoer van de nieuwbouw mogelijk te maken in de kern van de Havenbuurt van Marken wordt onderzocht of er tijdelijk een toevoerweg aangelegd kan worden over de weilanden die de N518 Kruisbaakweg verbindt met het plangebied (figuur 1), inclusief een draaiplaats. De bouwperiode is gepland voor zeven maanden vanaf augustus tot en met februari en blijft daarmee buiten het broedseizoen van vogels. Op de gevolgen van het afwijken van de geplande bouwperiode wordt ingegaan in de samenvatting en hoofdstuk 6, de conclusie. De aanleg van de toevoerweg met draaiplaats vindt zorgvuldig plaats, met zo min mogelijk schade aan het weiland en de sloten. Er wordt eerst worteldoek gelegd, dan houtsnippers voor de balans en vervolgens worden rijplaten aangebracht. De eventuele overbrugging van sloten gebeurt met in achtneming van de oevers. Na afloop wordt alles weer verwijderd en indien nodig in de oorspronkelijke staat hersteld.

Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzoek verricht te worden naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en flora en fauna, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. In dat kader is door EcologieWerkt een QuickScan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

Figuur 1: Ligging plangebied (gele cirkel) in het de Havenbuurt van Marken en de drie opties voor een toevoerweg in wit

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de QuickScan is te onderzoeken of:

- in het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen
- de ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten
- de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN)
- het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats)
- op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de resultaten van het bureau- en veldonderzoek. In hoofdstuk 6 worden hieruit conclusies getrokken en advies gegeven. Tenslotte worden in hoofdstuk 7 enkele aanbevelingen meegegeven ten aanzien van ecologisch vriendelijk bouwen. De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wet natuurbescherming staan in bijlage I. In bijlage II staat een overzicht van de gebruikte literatuur en bronnen.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de verspreidingsatlas dat voor het plangebied en de directe omgeving de waarnemingen van Flora en Fauna weergeeft. Daarnaast worden relevante en actuele websites geraadpleegd. Ook wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. Aan de hand van deze informatie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Ook wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ruimtelijke ingreep negatieve effecten heeft op (potentieel) aanwezige beschermde soorten en gebiedsfuncties.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie wordt een biotooptoets uitgevoerd: een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Algemene soorten worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht op grond van artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Algemene beschrijving van het plangebied

Bouwperceel: Het plangebied ligt in de Havenbuurt van historisch Marken. Het originele pand stamt uit eind 19de eeuw maar is de loop van de tijd steeds aangepast en rond de jaren 60 van de 20ste eeuw voorzien van een laag stucwerk. Het betreft een pand met vier verdiepingen met een mansarde dak met bitumen dakbedekking. Er is alleen op de begane grond een spouw aanwezig achter isolatieplaten. Het plangebied is volledig versteend met als uitzondering een strook van een meter breed aan de achterzijde tussen het pand en een waterweg. Er zijn geen bomen aanwezig.

Toevoerweg: (zie figuur 1) de toevoerweg optie 3 voert 223 meter van de N518 Kruisbaakweg over weiland. Optie 4 voert 265 meter over weiland en over drie sloten. Optie 5 is een combinatie van optie 3 en 4 en voert over twee sloten.

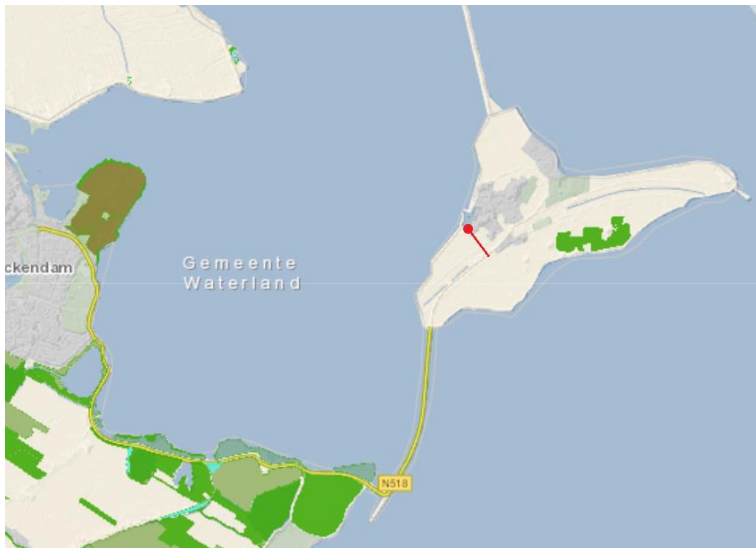
De weilanden vallen onder bloemrijk grasland, weidevogelgebied en hebben hierdoor een uitgesteld maaiseizoen. De weilanden worden zo goed als jaarrond gebruikt om schapen op te houden.

Figuur 2: Ligging van het plangebied gezien (rode pijl) vanaf de gewenste toevoerweg optie 3 en grotendeels ook van optie 5.

3.2 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Op onderstaande kaarten is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (afstand tot NNN 800 meter, figuur 3) Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer ligt op 170 meter afstand van het plangebied (figuur. 4).

Figuur 3: Ligging plangebied (rode stip) met toevoerweg (rode lijn) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (groen),
Bron: Provincie NH

Figuur 4: Ligging plangebied (rode stip) met toevoerweg (rode lijn) ten opzichte van Natura2000 gebied Markermeer & IJmeer.
Bron: Aeries Calculator

4. Bureauonderzoek

Uit recente verspreidingsgegevens blijkt dat in of nabij het plangebied (binnen een straal van 5 kilometer) diverse beschermde soorten flora en fauna zijn waargenomen. Soorten die binnen het plangebied of direct omgeving zijn waargenomen komen uit verschillende soortgroepen.

Vogels

In het plangebied en directe omgeving zijn beschermde soorten die hun nest maken in of aan gebouwen waargenomen, zoals huiszwaluw, boerenzwaluw, gierzwaluw en huismus. Van beschermde soorten vogels die hun nest maken op weilanden zijn o.a. waarnemingen bekend van grutto.

Vleermuizen

Boombewonende vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en meervleermuis komen voor in Marken.

Grond gebonden zoogdieren

Alleen de marterachtige hermelijn wordt genoemd in de omgeving van Marken.

Amfibieën en reptielen

Van de amfibieën wordt de rugstreeppad gemeld, voor reptielen de ringslang.

Vissen

Van alver, spiering, rivierdonderpad als kwetsbare vissoorten wordt de aanwezigheid gemeld.

Overige fauna waaronder vlinders en libellen

Er worden diverse beschermde soorten libellen en vlinders waargenomen rond Marken.

Flora

In de omgeving van Marken zijn diverse soorten beschermde soorten flora aangetroffen maar geen muurplanten zoals de muurvaren.

5. Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 21 mei 2021 uitgevoerd door ecooloog R. Eisenga, in de ochtend. Zie onderstaande tabel voor de weersomstandigheden.

Tabel 1: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
21-05-2021	10°	ZW 5	Half bewolkt	0mm

Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied een functie vervult voor de hierboven genoemde soorten. Deze bevindingen worden hieronder per soortgroep uiteengezet.

5.1 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Het gaat dan om de gebouwbewonende soorten huismus en gierzwaluw. In de nabijheid van de weilanden werden overvliegende grutto's waargenomen. Naast deze beschermde soorten werden diverse algemene soorten waargenomen.

Soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is broeden niet in het plangebied. Het gebouw is volledig dicht. Er zijn geen openingen in de muren, geen kieren onder de goten en de bitumen dakbedekking ligt gesloten op het dak (figuur 5). Voor vogels zijn er geen mogelijkheden om in of aan het gebouw tot broeden te komen. Aangezien het plangebied geen groen heeft en de waterkanten uit beschoeiing bestaat zijn ook de soorten die hieraan gebonden zijn om tot broeden te komen uitgesloten in het plangebied.

Het weiland tussen de N518 en het plangebied wordt grotendeels intensief begraaasd door schapen. Hierdoor is de hoogte van het gras zeer laag en daarmee ongeschikt als broed en/of kuikenbiotoop voor beschermde weidevogels als de grutto. De nabijheid van de N518 en de ingeslotenheid van dit deel van het grasland tussen deze weg en bebouwing op korte afstand, veroorzaakt voor dit specifieke perceel weiland voor veel weidevogels teveel verstoring zodat zij zullen uitwijken naar percelen verder weg van menselijke activiteit. Algemene soorten als meerkoet en wilde eend, die veel minder verstoring gevoelig zijn, kunnen in de slootkanten wel tot broeden komen.

Het overvliegen van grutto's is verklaarbaar omdat zich buiten het gewenste tracé van de toevoerweg een broedlocatie bevindt. Dit wordt gemeld door de eigenaar van het gebied, bevestigd door de eigen waarneming tijdens het veldbezoek en door het rapport: *Doorlichting weidevogelgebied Marken. A&W-rapport 3194 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden M. Sikkema, S. Attema, E. B. Oosterveld, R. de Jong 2020.*

Aangezien de planning van de uitvoering van de werkzaamheden van augustus tot en met februari is, valt dit buiten de aanwezigheid van grutto's en het broedseizoen van alle weidevogels.

Loopt de planning uit en daardoor door in het broedseizoen dan zal door verstoring door het gebruik van de toevoerweg door broedvogels uitgeweken worden naar een andere nestlocatie. Vangen de werkzaamheden aan tijdens het broedseizoen dan is het noodzakelijk dat door een

deskundig ecooloog de route, draaiplaats en directe omgeving gecontroleerd wordt op nestelende soorten algemene broedvogels.

Figuur 5: Het bitumen dakvlak is volledig gesloten

Conclusie vogels

De ontwikkelplannen aan het pand zelf hebben geen negatief effect op beschermde soorten vogels. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Loopt de planning uit en daardoor vanuit de winter door in het broedseizoen dan zal door verstoring door het gebruik van de toevoerweg door broedvogels uitgeweken worden naar een andere nestlocatie.

Vangen de werkzaamheden aan tijdens het broedseizoen dan is het noodzakelijk dat door een deskundig ecooloog de route, draaiplaats en directe omgeving gecontroleerd wordt op nestelende soorten algemene broedvogels. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

5.2 Vleermuizen

Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er staan geen bomen in het plangebied. Het gebouw zelf is volledig gesloten. De spouwmuur op de begane grond is niet toegankelijk, open stootvoegen of ventilatievoegen ontbreken. Er is geen ruimte om binnen de betimmering van de goot te komen. Het bitumen dakvlak is volledig dicht (figuur 5).

Als foerageergebied heeft het plangebied vanwege de ligging aan water waarschijnlijk een marginale functie. Deze functie zal tijdens en na de ontwikkeling in stand blijven. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een lijnelement door de ligging middenin de bebouwing.

Het weiland waar de gewenste toevoerweg overheen komt heeft waarschijnlijk een functie als foerageergebied voor vleermuizen. Gezien het zeer beperkte oppervlak, wat nodig is voor de

weg en draaiplaats ten opzichte van de omgeving, blijft deze functie tijdens de bouw behouden en wordt erna teruggebracht in de oude staat. Bovendien vinden de werkzaamheden volgens de planning plaats in nazomer en winter waardoor de eventuele minimale hinder voor vleermuizen zich beperkt tot de maanden augustus, september en oktober. Hierna gaan vleermuizen in winterslaap.

Conclusie vleermuizen

Het plangebied en de toevoerweg hebben louter als foerageergebied een functie voor vleermuizen, een functie die tijdens en na de uitvoering van de ontwikkelingen behouden blijft. Een ontheffing voor de wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 6: Geen ruimte tussen muur en trespa gootbetimmering (links). Proefopening op de begane grond toont de ontoegankelijke spouw (rechts)

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Het gebouw is gesloten en kan niet betreden worden door soorten als de steenmarter, welke bovendien niet wordt gemeld op Marken. De omgeving van het gebouw is volledig versteend, op het smalle strookje aan de achterzijde na. Het plangebied is daarom ongeschikt voor beschermde soorten zoogdieren. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen.

In het weiland en de sloten kunnen algemene soorten zoogdieren een verblijfplaats hebben.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren komen in het plangebied én het weiland en sloten niet voor. Er is geen ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Algemene soorten zoogdieren als de egel en diverse soorten muizen kunnen voorkomen in het weiland. Hiervoor geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

Figuur 7: De niet bestraatte strook in gele kader, ook zichtbaar de beschoeiing van de watergangen. Het groen links daarvan behoort niet bij het plangebied.

5.4 Amfibieën en reptielen

Het plangebied voldoet voor zowel de rugstreeppad als de ringslang niet aan de biotoopeisen die zij stellen. Het plangebied is door het ontbreken van natuurlijke oevers (figuur 7) niet toegankelijk voor deze soorten. Bovendien ontbreekt voor de rugstreeppad losgewoeld zand om zich in te vestigen en voor de ringslang ontbreekt ruigte om zich in te verschuilen. Door de volledige verstening van het plangebied ontbreekt het bovendien aan prooidieren. De aanwezigheid van beide soorten is uit te sluiten.

De weide die indien mogelijk gebruikt gaat worden om een tijdelijke toevoerweg met draaiplaats op aan te leggen is voor de rugstreeppad bereikbaar door de aanwezigheid van natuurlijke oevers. Echter een belangrijke voorwaarde voor deze soort is ook de aanwezigheid van los zand om zich in te vestigen, deze voorwaarde ontbreekt. Voor de rugstreeppad zijn de sloten geen ideaal voortplantingswater omdat het permanent water betreft waarin ook roofdieren zitten die zich voeden met de larven, rugstreeppadden ambiëren veelal tijdelijk (en daardoor roofdiervrij) water dat vlug opwarmt.

De periode dat de weg aanwezig zal zijn van augustus tot en met februari is bovendien buiten de voortplantingstijd van de rugstreeppad. Mocht deze soort zich toch in de sloten voortplanten, dan ondervindt het door de bouwperiode hiervan geen hinder. Voor de ringslag geldt dat langs en in de sloten van het tracé van de toevoerweg het aan riet en andere hoge waterplanten ontbreekt. Deze worden als dekking gebruikt. Een open weiland zonder beschutting is niet geschikt voor de ringslang om zijn totale levenscyclus te doorlopen. De ringslang is zeer alert, een eventuele ringslang die in het gebied aanwezig is om te foerageren zal uitwijken ruim voordat het in gevaar komt.

Conclusie amfibieën en reptielen

Geconstateerd is dat het plangebied ongeschikt biotoop voor deze soortgroepen vormt. De weide en sloten zijn beperkt geschikt en juist niet in gebruik als leefgebied tijdens de periode

dat de toevoerweg is gepland. Mocht van de geplande bouwperiode worden afgeweken dan is er ook geen reden dat beide soorten opzettelijk schade oplopen omdat het gebied ongeschikt is als leefgebied.

5.5 Vissen

Het plangebied grenst aan de west- en zuidzijde aan een sloot. Er is hier sprake van beschoeiing (figuur 7). Er zullen geen werkzaamheden aan de oever plaatsvinden. De soortgroep vissen is hierdoor voor het plangebied niet verder onderzocht.

De sloten in de weide waar de tijdelijke toevoerweg is gepland worden in voorkeursoptie 3 gemeden. Pas aan de rand van de bebouwing (waar de sloot is beschoeid) wordt een tijdelijke brug gelegd waarover geen zwaar vervoer plaatsvindt. Bij optie 4 moet er op drie momenten een sloot worden overbrugd met materiaal waarover ook gereden wordt. Bij optie 5 is dat twee keer. Hierbij wordt de waterweg niet onderbroken en kunnen aanwezige waterdieren, waaronder vissen, zich vrij blijven bewegen. Na afloop van de werkzaamheden wordt alles weer in oorspronkelijke staat hersteld. De werkzaamheden staan gepland buiten het paaiseizoen, maar het afwijken hiervan levert geen hindering op door het geringe gebruik van de weg.

5.6 Overige fauna waaronder vlinders en libellen

Het plangebied biedt ongeschikt biotoop voor deze soorten, die hoge eisen stellen aan hun leefgebied. Deze soortgroepen zijn hier niet verder onderzocht.

De weiden en sloten zijn in voorjaar en zomer geschikt foerageergebied voor vlinders en libellen. Voor vlinders ontbreekt het voor de meeste soorten aan waardplanten. Er zijn geen struwelen met bijvoorbeeld brandnetel aanwezig. Beide soortgroepen kunnen eenvoudig uitwijken wanneer de tijdelijke toevoerweg wordt aangelegd, dit geldt ook voor de larven van de libellen die zich in de sloten zouden kunnen bevinden. Een afwijking van de geplande bouwperiode heeft hier geen invloed op.

5.7 Flora

Op de muren van de woning zijn geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen. Het plangebied biedt verder ongeschikt biotoop voor beschermde soorten planten, die hoge eisen stellen aan hun leefgebied.

Het weiland is in de optimale periode bezocht. Er is geen beschermde flora aangetroffen. De aanwezigheid van schapen maakt dat de kans dat beschermde soorten juist hier voorkomen is uit te sluiten. Eventueel aanwezige beschermde waterplanten zullen door de tijdelijke toevoerweg geen schade ondervinden.

Door de wijze waarop de toevoerweg en draaiplaats worden aangelegd, middels worteldoek, houtsnippers en daarop de rijplaten, blijven de zaden en wortels van de weideplanten die eronder terecht komen behouden. Na de geplande bouwperiode en de verwijdering van het materiaal vangt meteen het groeiseizoen aan zodat de planten zich snel zullen herstellen. Het verdient niet de voorkeur om het weiland in te zaaien, dit gaat ten koste van de bestaande diverse begroeiing. Het huidige bloemrijke weiland kan hierdoor zelfs negatief worden aangetast.

6. Conclusie en advies

6.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot verkleining van de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op deze soorten.

Het weiland dat wellicht gebruikt gaat worden als toevoerweg van bouw materiaal behoort tot bloemrijk grasland met uitgesteld maaiseizoen t.b.v. weidevogels. De planning van de aanwezigheid van de toevoerweg is zo gedaan (augustus tot en met februari) dat dit buiten het broedseizoen en de aanwezigheid van weidevogels valt. Broedvogels ondervinden er geen hinder van.

De wijze van aanleg met worteldoek, dan houtsnippers en dan pas rijplaten zorgt voor een balans op de ondergrond. Nadien wordt alles afgevoerd en schoon achtergelaten. Indien nodig wordt het weiland en sloten in de oorspronkelijke staat terug gebracht. Met deze werkwijze vervuult de grond niet en zaden en wortelscheuten van de bestaande begroeiing kunnen weer kiemen zodat sporen van de aanwezigheid van de weg al snel niet meer zichtbaar zullen zijn. Het verdient niet de voorkeur om het weiland in te zaaien, dit gaat ten koste van de bestaande diverse begroeiing. Het huidige bloemrijke weiland kan hierdoor zelfs negatief worden aangetast.

Deze QuickScan doet geen uitspraken over stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske* met een stikstofgevoelig habitatype ligt op 9,5km afstand en daarmee waarschijnlijk buiten het bereik van al dan niet tijdelijke stikstofdepositie veroorzaakt door het planvoornemen.

6.2 Soortbescherming

Vogels

Het gebouw en de directe omgeving van het plangebied zijn ongeschikt voor gebouwbewonende soorten vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd. Dit geldt ook voor algemene soorten. Groen ontbreekt dus overige algemene soorten kunnen worden uitgesloten als broedvogel.

De ligging van het weiland waarover een tijdelijke toevoerweg staat gepland, maakt het tot broeden komen van beschermde weidevogels als de grutto zeer onwaarschijnlijk. Dit blijkt ook uit eerder uitgevoerd onderzoek. Het weiland en de sloten kunnen wel gebruikt worden door algemene soorten vogels om tot broeden te komen. Hiervoor geldt de zorgplicht.

Het verdient aanbeveling om de huidige planning voor de bouwactiviteiten, te weten van augustus tot en met februari, aan te houden. Dit valt precies na en voor het nieuwe broedseizoen waardoor er geen hinder voor vogels is.

Loopt de planning uit en daardoor vanuit de winter door in het broedseizoen dan zal door continue verstoring door het gebruik van de toevoerweg, door broedvogels uitgeweken worden naar een andere nestlocatie.

Vangen de werkzaamheden aan tijdens het broedseizoen dan is het noodzakelijk dat door een deskundig ecooloog de route, draaiplaats en directe omgeving gecontroleerd wordt op

nestelende soorten algemene broedvogels. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Geschikte openingen in het plangebied zijn niet gevonden. Er zijn geen openingen in de muren, gootbetimmering of dak van het gebouw. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten worden uitgesloten. Niet essentieel foerageergebied is in het plangebied zelf niet aanwezig door het ontbreken van groen. Nadelige effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Voor het weiland geldt dat de tijdelijke toevoerweg geen significante afname van foerageergebied betekent.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren waargenomen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk, omdat voor deze soorten het plangebied en de weilanden geen geschikte leefomgeving biedt. Deze worden vanwege het biotoop ook niet verwacht in de toekomst. Voor algemene soorten geldt de zorgplicht, zie bijlage I.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen waargenomen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk, omdat voor deze soorten het plangebied geen geschikte leefomgeving biedt. Voor algemene soorten geldt de zorgplicht, zie bijlage I.

Overige fauna waaronder vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop van het plangebied niet geschikt is voor beschermde soorten. Het weiland kan worden gebruikt als foerageergebied, deze soorten kunnen eenvoudig uitwijken, er is ruim foerageergebied aanwezig. De sloten worden overbrugd waardoor de waterweg vrij blijft. De larven van libellen kunnen zich vrij bewegen.

Flora

Met beschermde flora hoeft op grond van verspreidingsgegevens en waarnemingen tijdens het veldbezoek geen rekening gehouden te worden.

Effecten op overige flora kunnen op het weiland optreden. Omdat de bouwperiode gepland is na het zetten van zaad en voor de nieuwe kiemperiode, zal het effect van de tijdelijke aanvoerweg nadien al snel niet meer zichtbaar zijn. De aanleg van de tijdelijke aanvoerweg gaat bovendien niet gepaard met omwoelen van de grond, de zaden worden door worteldoek tijdelijk, in de winterperiode, afgedekt. Afwijking van de bouwperiode zal hooguit een vertragende werking hebben op het herstel. Zaden kunnen een flinke periode in rust zijn voordat zij kiemen, ook kunnen zaden van de planten uit de onaangetaste zone ernaast het tracé opnieuw en gelijkwaardig herstellen.

Het verdient niet de voorkeur om het weiland in te zaaien, dit gaat ten koste van de bestaande diverse begroeiing. Het huidige bloemrijke weiland kan hierdoor zelfs negatief worden aangetast.

7. Aanbevelingen ecologisch vriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Spouwmuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst worden.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het in metselen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetzelsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetzelstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van in metselkasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur in dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Wanneer sprake is van een mansardedak zijn de kansen voor het realiseren van nestmogelijkheden voor de gierzwaluw ruim aanwezig. In plaats van te kiezen voor 'knikpannen' die de hoek volledig afdekken, kan gekozen worden voor de meer traditionele pan die iets oversteekt. Hierdoor ontstaat een ruimte onder de pannen die door gierzwaluwen gebruikt kan worden om te nestelen. Ook de pannen die op de rib liggen kunnen toegang bieden voor de gierzwaluw (figuur hieronder).

Wanneer er bekisting om de goot wordt gemaakt ontstaat er vaak een holle ruimte tussen de muur en de goot. Deze ruimte is door een eenvoudige ingreep toegankelijk te maken voor gierzwaluwen, maar ook huismussen en vleermuizen kunnen hier gebruik van maken (figuur hieronder).

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhotels

Door insectenhotels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhotel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhotel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in

- onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, Bosmuis, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Haas, Huisspitsmuis, Konijn, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Woelrat, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker en Middelste groene kikker.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

Zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zoogdieren

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid

van het plangebied. Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten.

Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine. De egel is met name 's nachts actief. Door de werkzaamheden overdag te plannen wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen.

Werkzaamheden aan watergangen

Werkzaamheden in de watergangen dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden in de maanden september en oktober (na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën). Werkzaamheden in watergangen kunnen alleen plaatsvinden als zowel de watertemperatuur als de luchttemperatuur boven het vriespunt en beneden de 25 °C liggen en wanneer er geen sprake is van ijsvorming.

Bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van dieren (amfibieën en vissen). Indien dieren worden aangetroffen, dienen de soorten teruggeplaatst te worden in een geschikt leefgebied in de nabije omgeving, waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Vogels

Voor het broedseizoen staat geen vaste periode. Veel vogelsoorten broeden in de periode maart tot en met juli. Indien watervogels in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, kunnen deze broeden tot eind augustus. Nesten en eieren zijn gedurende de hele broedperiode van de betreffende soort beschermd, vanaf het eerste takje tot het uitvliegen van het laatste jong. Indien wordt gestart in het broedseizoen, dan moet door een deskundig ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Bijlage II Literatuur en bronvermelding

Literatuur

M. Sikkema, S. Attema, E. B. Oosterveld, R. de Jong 2020
Doorlichting weidevogelgebied Marken. A&W-rapport 3194
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Vleermuizen van Europa, C. Dietz en A. Kiefer, Zeist 2017

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdierverseniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Een nieuwe wet voor de natuur: Wet Natuurbescherming, artikel uit De Strandloper 48e jaargang nummer 3, juni 2016, J. van Dijk

Bronvermelding

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.floron.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl